

'Bied jongeren kansen'

Reflectie

Wim Timmermans: 'De aanwas van twintigers zorgt ook voor continuïteit van bedrijven.'

In Friesland is het probleem niet krimp en vergrijzing maar het wegtrekken van jongeren. 'Je moet redeneren vanuit de mensen die nu in een krimpgebied wonen. Probeer daarom de sociale energie van jongeren vast te houden door ze mogelijkheden te bieden om zich te ontplooiën.'

Wim Timmermans, lector Groene leefomgeving van steden aan hogeschool Van Hall Larenstein (VHL), onderdeel van Wageningen UR:

'Je moet krimpgebieden niet gaan zien als gebieden waar ruimte vrijkomt voor natuur. Het wordt nooit natuur voor de groeiende Randstad. Wie rijdt er twee uur naar Friesland als je in dezelfde tijd naar Griekenland vliegt? Huizen platgooien voor grasveld is ook nogal duur. Je moet dus redeneren vanuit de mensen die in zo'n vergrijzend en krimpend gebied wonen.

In Friesland ben ik met studenten betrokken bij het opstellen van een jongerenagenda, met financiering van het ministerie van EL&I en regionale overheden. We hebben in het begin veel

vergaderd met grijze mannen in pakken die krimp als het probleem karakteriseerden. Maar eigenlijk komen die ouderen in de problemen doordat de jongeren wegtrekken. Door die vergrijzing dalen de voorzieningen in dorpen en zijn er steeds minder mensen om voor de ouderen te zorgen. Tegelijkertijd geeft een groot deel van die Friese jongeren aan dat ze op zich graag willen blijven. Onze studenten zijn toen met Friese jongeren gaan achterhalen waarom ze vertrekken en wanneer ze wel zouden blijven. In zuipketen, op scholen, via sociale netwerken en binnen en buiten Friesland hebben ze vele Friese jongeren bevroegd. Drie belangrijke punten die daaruit naar voren kwamen zijn: het gebrek aan goedkope woningen voor jongeren, dat er wel werk is maar het niet weten te vinden, en

dat je in Friesland geen masteropleiding kunt volgen.

Om met dat laatste te beginnen: met zo'n masteropleiding creëer je de mogelijkheid dat studenten ook in Friesland kunnen studeren, naast Groningen of Amsterdam, en in hun regio een netwerk opbouwen waardoor ze een baan vinden. Met een soort uitzendbureau voor vakantiewerk en stageplekken kun je ook opstapjes creëren naar later werk. En voor het woningprobleem kun je een woning van 50 duizend euro ontwikkelen, waar je naar eigen inzicht verder aan kunt bouwen. Die je moet je wel verspreiden over de dorpen. Dan wordt het echt iets van mensen zelf.

Dat het zorgen voor goedkope woningen helpt, bleek ook uit de reactie van een eigenaar van een metaalbedrijf. Hij had zo vorig jaar twee hbo'ers weten te trekken, waardoor hij vervolgens vijftien mbo'ers kon aannemen en een hele nieuwe tak van zijn bedrijf kon ontwikkelen. Want daar gaat het om bij krimp: investeren in nieuwe dingen waardoor nieuwe energie ontstaat. De aanwas van twintigers zorgt ook voor continuïteit van bedrijven. En niet alleen rijkere vijftigers kunnen door Het Nieuwe Werken in een dorp wonen, dat geldt voor jongeren net zo goed.

Je moet dus manieren vinden om nieuwe initiatieven te laten ontstaan. Hoe je dat doet, daar bestaat nog geen wetenschappelijke literatuur over. Belangrijk is dat je uitgaat van het gebied, van de aanwezige sociale energie en de eigenheid van de streek. En ga niet te lang studeren maar al doende leren, om de energie te behouden. Vertrouw erop dat bewoners een idee en een drive hebben, en ga het vooral niet teveel institutionaliseren.

Daarom worden de tien punten van de Friese jongerenagenda op een bijeenkomst geveild. Door die adoptie behoud je de al aanwezige energie. Als je erin slaagt om woningbouw, onderwijs, bedrijven, cultuur en landschap aan elkaar te koppelen, dan ontstaan de condities om wat jongeren nu in de Randstad zoeken ook te vinden is in Dokkum.

Onze studenten hebben veel aan dit project. Ze werken samen met studenten Social Work en Communicatie en media design. Ze leren veel over krimp en gebiedsontwikkeling en van elkaar, doordat ze met veel disciplines samenwerken. Ze leren nieuwe methoden, waardoor ze ook in hun latere werk anders leren kijken. Met folders en websites kom je er niet meer.'